

Ročník 1961

Sbírka zákonů Československé socialistické republiky

Cástka 18

Vydána dne 2. května 1961

Cena 80 halérů

OBSAH:

- 40. Zákon o obraně Československé socialistické republiky**
- 41. Vládní nařízení o ubytování ozbrojených sil**
- 42. Vládní nařízení o vyvlastnění k účelům obrany**
- 43. Vyhlaška ministra národní obrany a ministra vnitra o náhradě za ubytování ozbrojených sil**

40

ZÁKON

ze dne 18. dubna 1961

o obraně Československé socialistické republiky

Československý lid pod vedením Komunistické strany Československa buduje vyspělou socialistickou společnost a shromažduje síly pro přechod ke komunismu. Touto cestou kráčí ruku v ruce s lidem Svatého Sovětských socialistických republik a všech ostatních zemí světové socialistické soustavy, jejímž je naša republika pevným členkem. Chce žít v míru a přátelství se všemi národy světa a přispívat k mirověmu soužití a k dobrým vztahům mezi státy s různým společenským zřízením.

Dokud existuje imperialismus, zůstává ve světě půda pro agresivní války. Imperialistické státy vytvářejí vojenské útočné bloky, budují hustou síť válečných základen a organizují podvratnou činnost proti socialistickým zemím. V západní Evropě neváhají formovat novou západoněmeckou revašíckou armádu a vyzbrojují ji nejmodernějšími zbraněmi bromadného ničení.

Proti těmto úkladům buduje náš lid spolehlivou obranu své vlasti, která se opráví o hospodářský rozmach republiky, o politickou a morální jednotu našeho lidu a o spojenectví s lidem Svatého Sovětských socialistických republik a ostatních socialistických zemí, jehož základním pilarem je Varšavská smlouva.

Se zřetelem k velké závažnosti neustálého zdokonalování obrany svobody a socialistických výmožností našeho lidu se Národní shromáždění Československé socialistické republiky usneslo na tomto zákoně:

ČÁST PRVÁ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1

⁽¹⁾ K zabezpečení mirového rozvoje socialistické společnosti je třeba, aby byla náležitě uplatňována obranná funkce státu a budována obrana Československé socialistické republiky. Tato obrana je založena na mobutném a stále se rozvíjejícím národním hospodářství, na politické uvědomělosti lidu a jeho odhodlání bránit svou vlast.

⁽²⁾ Náš lid je rozhodnut bránit výmožnosti socialistického zřízení proti každému nepříteli. V tomto vlasteneckém úsilí jej vede Komunistická strana Československa, která lidí zabezpečování nejvyšší obranyschopnosti země.

⁽³⁾ K obraně vlasti spojuje československý lid své úsilí v duchu proletářského internacionalsmu s lidem Svatého Sovětských socialistických republik

a ostatních socialistických zemí pevnými spojenec-kými svazky, jejichž výrazem je Varšavská smlouva.

§ 2

Obrana republiky zahrnuje opatření k zabezpečení obranyschopnosti země v míru i ve válce na všech úsecích hospodářského a společenského života, zejména budování ozbrojených sil a zvyšování jejich bojové pohotovosti v souladu s požadavky soudobého vojenství. Nedilnou součástí obrany republiky jsou opatření v národním hospodářství, opatření k obraně v krajích a okresech a k ochraně před nepřátelskými vzdušnými útoky a příprava občanů k obraně.

§ 3

Zastupitelské sbory, ostatní orgány státu, hospodářské, společenské a jiné organizace ční všechna opatření potřebná k zabezpečení nejvyšší obranyschopnosti země. Opirají se přitom o tvůrčí iniciativu a přímou účast pracujících.

§ 4

(¹) Obrana vlasti a jejího socialistického zřízení je vrcholnou povinností a včeli cti každého občana, je obranou životních zájmů každého příslušníka socialistické společnosti. Na výzvu k obraně vlasti vynaloží každý své sily a prostředky k dosažení konečného vítězství nad nepřítelem. Povinnosti ukládané tímto zákonem v zájmu obrany vyplývají z potřeby organizovat pracující lid v jeho úsilí o obranu socialistického státu.

(¹) K zabezpečení obrany republiky, zejména za branné pohotovosti státu (§ 5), může vláda podrobně upravit povinnosti vyplývající z odstavce 1, pokud nejsou upraveny v dalších ustanoveních zákona.

ČÁST DRUHÁ

OBRANA ZA BRANNÉ POHOTOVOSTI STÁTU

§ 5

Branná pohotovost státu

Stát vstupuje do branné pohotovosti nařízením mobilizace ozbrojených sil, vyhlášením válečného stavu nebo vypovězením války, a to dnem, kdy bylo učiněno některé z uvedených opatření. Branná pohotovost státu končí dnem, jež stanoví president republiky.

Pracovní úkoly občanů a úprava pracovních poměrů

§ 6

(¹) Za branné pohotovosti státu plní občané a největším účelem a obětavostí pracovní úkoly všude

tam, kde to vyžaduje zabezpečení obrany republiky. Tím se uplatňuje jejich zájem a aktívní účast na obraně vlasti.

(²) Za branné pohotovosti státu může být občanům v zájmu obrany republiky uloženo

- a) setrvat v zaměstnání a podle potřeby konat práce, které nepatří k jejich pravidelnému zaměstnání, popřípadě pracovat i mimo místo pravidelného zaměstnání,
- b) nastoupit zaměstnání, které jim bude přiděleno,
- c) konat časově omezené práce, které budou od nich požadovány k zdolání nárazových nebo mimořádných úkolů pro obranu republiky (osobní úkony).

(³) Opatření uvedená v odstavci 2 vyhlašuje vláda.

(⁴) K ubytování občanů, jimž byly uloženy úkoly podle odstavce 2, mohou být od každého požadovány potřebné prostорý a prostředky.

§ 7

Vláda může za branné pohotovosti státu upravovat pracovní poměry, zejména jejich vznik a zánik, pracovní dobu a jiné pracovní podmínky.

§ 8

Opatření v národním hospodářství

(¹) Veškeré národní hospodářství je plánovitě řízeno tak, aby byla mohutným rozvojem výroby zabezpečena obranyschopnost země.

(²) Za branné pohotovosti státu mohou vláda nebo orgány jí zmocněné rozhodnout o změnách v řízení národního hospodářství a o zvláštní úpravě výroby, oběhu a spotřeby věcných prostředků, aby byly náležitě zabezpečeny potřeby obrany republiky.

§ 9

Využití věcných prostředků pro účely obrany

Za branné pohotovosti zabezpečuje stát potřeby obrany věcnými prostředky z národního majetku a dbá, aby jich bylo plně využito ke splnění úkolů obrany. Rovněž lidové družstva a občané usilují, aby byly splněny všechny úkoly obrany, a k tomu poskytují s nejvyšší obětavostí vše, čeho je k jejich zabezpečení třeba.

Poskytování věcných prostředků pro účely obrany

§ 10

Nepostačí-li věcné prostředky z národního majetku, může být za branné pohotovosti státu každě-

mou uloženo poskytnout k účelům obrany potřebné věcné prostředky, které má v držení.

§ 11

(¹) Poskytnout věcné prostředky znamená

- a) odevzdat požadované věcné prostředky do užívání nebo vlastnictví státu,
- b) naložit s nimi podle pokynů nebo
- c) strpět, aby s nimi bylo naloženo určeným způsobem.

(²) Ten, jemuž bylo uloženo odevzdat věcné prostředky do užívání nebo do vlastnictví, je povinen odevzdat je ve stanovené době, na určeném místě, v použitelném stavu a s určeným příslušenstvím.

§ 12

(¹) Vláda vydá prováděcí předpisy, v nichž stanoví zejména, kdo ukládá povinnost poskytnout potřebné věcné prostředky, kdo určuje osoby a organizace povolené poskytnout věcné prostředky a kdo a jakým způsobem věcné prostředky mají.

(²) Vláda nebo orgán je pověřený může již v míru určit, které věcné prostředky budou pro účely obrany poskytnuty za branné pohotovosti státu, a uložit jejich držitelům povinnost podrobit je soupisu a prohlídce a udržovat je v použitelném stavu.

§ 13

Opatření k ochraně obyvatelstva

Je-li teho nezbytně třeba, může být z určeného místního obvodu odsunuto obyvatelstvo a věcné prostředky. K ubytování odsunutých osob a k uložení odsunutých věcných prostředků mohou být od každého požadovány potřebné prostory a prostředky.

§ 14

Opatření mimo dobu branné pohotovosti státu

Vláda může zavést účinnost jednotlivých ustanovení této části zákona i mimo dobu branné pohotovosti státu, jsou-li zvýšenou měrou ohroženy svrchovanost státu a jeho socialistické zřízení nebo vyžadují-li to mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.

ČÁST TŘETÍ
CIVILNÍ OBRANA

§ 15

Civilní obrana jako součást obrany republiky zahrnuje opatření k zabezpečení ochrany a obrany

obyvatelstva před následky nepřátelských vzdušných útoků, k vytvoření podmínek pro plynulý chod hospodářského života při nepřátelských vzdušných útocích a k odstraňování následků těchto útoků. Občané se aktivně a uvědoměle zapojují do plnění úkolů civilní obrany, organizované a prováděné státními orgány, hospodářskými a dobrovolnými společenskými organizacemi.

§ 16

(¹) K zabezpečení úkolů civilní obrany mohou být na základě rozhodnutí vlády ukládány povinnosti občanům a organizacím.

(²) Řízení civilní obrany přísluší ministru vnitra

ČÁST ČTVRTÁ

PŘÍPRAVA OBČANŮ K OBRANĚ REPUBLIKY

§ 17

(¹) K zabezpečení obrany republiky zúčastňují se občané přípravy k plnění úkolů obrany.

(²) Účast občanů na přípravě k obraně vyplývá z jejich zájmu o zabezpečení obrany republiky, z jejich uvědomělosti a odhodlání bránit svou vlast.

§ 18

Příprava občanů zahrnuje brannou, tělesnou a zdravotnickou přípravu, přípravu k civilní obraně a ostatní potřebnou přípravu; organizují ji dobrovolné organizace, především Svaz pro spolupráci s armádou, Československý svaz tělesné výchovy, Československý červený kříž a Československý svaz požární ochrany, dále státní orgány, školy, hospodářské a jiné organizace.

ČÁST PÄTA

DALŠÍ OPATŘENÍ V ZÁJMU OBRANY REPUBLIKY

§ 19

Přípravy a přezkušování opatření pro dobu branné pohotovosti státu

(¹) V souvislosti s přípravami nebo přezkušováním opatření pro dobu branné pohotovosti státu mohou vláda, národní výbory nebo vládou pověření ministři ukládat povinnosti státním orgánům, hospodářským, společenským a jiným organizacím i občanům.

(²) O požadování dopravních prostředků a zemních a silničních strojů na mobilizační cvičení ozbrojených sil rozhoduje ministr národní obrany.

(³) Držitel je povinen předat prostředek nebo stroj ve stanovené době, na určeném místě, v použitelném stavu a se stanoveným příslušenstvím,

§ 20

Výstavba podniků z hlediska obrany

Při výstavbě podniků a zařízení a při rozmístování výroby je nutno dbát zájmů obrany republiky.

§ 21

Oprava pozemků

(¹) Vojenská správa nebo orgány ministerstva vnitra mohou z hlediska obrany republiky určit území, kde je třeba ke změně povrchu půdy jejich souhlasu. Vojenská správa nebo orgány ministerstva vnitra mohou přitom stanovit, jak má být změna provedena.

(²) V těchto územích může okresní národní výbor na návrh vojenské správy nebo orgánu ministerstva vnitra uložit vlastníkům nebo uživatelům pozemků provedení změn povrchu půdy.

§ 22

Přístup k některým místům

(¹) Přístup k místům, kde jsou umístěna zařízení sloužící k obraně republiky, může být na návrh vojenské správy nebo orgánu ministerstva vnitra okresním národním výborem zakázán nebo vázán zvláštním povolením.

(²) Za vojenského cvičení, při přesunech vojsk nebo za branné pohotovosti státu může být na návrh vojenské správy okresním národním výborem zakázán, omezen nebo podle potřeby jinak upraven přístup do určitých dalších prostorů, jakož i pobyt a doprava v nich. Ve výjimečných případech, kdy by hrozilo nebezpečí z prodlení, učiní nezbytná opatření přímo vojenský velitel a vyrozmí o nich příslušný okresní národní výbor.

§ 23

Používání pozemků při cvičeních

Ozbrojené sily a bezpečnostní sbory ministerstva vnitra jsou oprávněny po dohodě s příslušným národním výborem používat ke cvičení pozemků a komunikaci, jichž je k tomu třeba, nestačí-li jim pro cvičení jejich vlastní pozemky; jsou však přitom povinny co nejvíce šetřit zemědělských a lesních kultur, komunikací, staveb a ostatních zařízení.

• § 24

Ubytování ozbrojených sil

(¹) Ozbrojené sily jsou zpravidla ubytovány ve vlastních objektech. Nelze-li ozbrojené sily ubytovat ve vlastních objektech, jsou držitele vhodných objektů a prostředků k ubytování povinni poskytnout

ubytování a prostředky k němu potřebné (ubytovací povinnost).

(²) Držitele povinné poskytnout ubytování a prostředky k němu potřebné určí na žádost vojenské správy nebo orgánu ministerstva vnitra příslušný místní národní výbor, který jim zároveň uloží ubytovací povinnost. V náležavých případech může vojenská správa nebo orgán ministerstva vnitra uložit ubytovací povinnost přímo držitelům. O uložení této povinnosti vyrozmí příslušný místní národní výbor.

(³) Vláda stanoví rozsah ubytovací povinnosti, způsob poskytování ubytování a prostředků k němu potřebných a další podrobnosti, k provedení odstavců 1 a 2.

§ 25

Vylastnění

(¹) Vyžaduje-li to zájem obrany republiky, je možno potřebné nemovitosti nebo práva k nim vylastnit, nelze-li je získat dohodou. Vyvlastněním lze dosáhnout strpění opatření, která omezují výkon vlastnického práva k nemovitostem nebo jiného věcného práva, zrušení věcných práv k nemovitostem, přechodu vlastnického práva k nemovitostem nebo postoupení, omezení nebo zrušení jiného věcného práva.

(²) Přechodem vlastnického práva k nemovitostí vyvlastněním zanikají všechna práva třetích osob k ní, pokud výmér o vyvlastnění nestanoví jinak.

(³) Vyvlastnění provádí na návrh vojenské správy nebo orgánu ministerstva vnitra okresní národní výbor nebo místní národní výbor, je-li stevební úřadem. K účelu, pro něž lze provést vyvlastnění, může národní výbor povolit vstup na nemovitosti a jejich užívání před zahájením vyvlastňovacího řízení.

(⁴) Vyžaduje-li použití vyvlastněných nemovitostí přeměnu lesní nebo zemědělské půdy, k níž by jinak bylo třeba zvláštního povolení, není tohoto povolení zapotřebí.

(⁵) Vláda upraví nařízením rozsah a způsob vyvlastnění, užívání nemovitostí před zahájením vyvlastňovacího řízení a další podrobnosti.

C A S T Š E S T A

USTANOVENÍ O NÁHRADÁCH

§ 26

Náhrady při plnění pracovních úkolů a za poskytnuté věcné prostředky

(¹) Občanům, kteří byli přiděleni do zaměstnání [§ 6 odst. 2 písm. b)] se poskytne náhrada cestov-

ních, stěbovacích a jiných výdajů a popřípadě mzdy
v rovnání.

(²) Občanům povoleným k osobním úkonům [§ 6 odst. 2 písm. c)] se poskytnou potřebné ubytování, stravování, doprava na pracoviště a zpět a po-
prípadě též odměna za vykonanou práci.

(³) Při poskytnutí věcných prostředků přísluší
náhrada

- a) za věcné prostředky odevzdané do užívání nebo
do vlastnictví [§ 11 odst. 1 písm. a)],
- b) za škody vzniklé z nakládání s věcnými pro-
středky podle určených dispozic [§ 11 odst. 1
písm. b) a c)].

§ 27

Ostatní druhy náhrad

(¹) Za poskytnutí dopravních prostředků nebo
strojů na mobilizační cvičení ozbrojených sil (§ 19)
dostane držitel od vojenské správy přiměřenou ná-
hradu, jejíž výše se stanoví podle obecných pře-
pisů, a náhradu případné škody.

(²) Náklad na provedení požadovaných změn
povrchu půdy hradí vlastníku nebo uživateli po-
zemku ten, kdo provedení změny požadoval (§ 21
odst. 2).

(³) Škodu způsobenou cvičením ozbrojených sil
a bezpečnostních sborů ministerstva vnitra na ne-
movitostech a zemědělských a lesních kulturních
hradi stát (§ 23).

(⁴) Za ubytování poskytnuté podle ustanovení
§ 6 odst. 4, § 13 a § 24 a za vyvlastněné nemovitosti
a práva pro účely obrany (§ 25) přísluší náhrada.

(⁵) Za jiné újmy vzniklé z plnění povinností
k obraně republiky přísluší náhrada v případech
stanovených v předpisech vydaných k provedení
tohoto zákona.

§ 28

Válečné škody

Na škody, které byly způsobeny nepřitelem,
vlastním nebo spojeneckým vojskem v boji nebo
v přímé souvislosti s bojem, se ustanovení tohoto
zákonu nevztahují; tyto škody se posuzují jako ško-
dy válečné podle zvláštních předpisů.

CÁST SEDMÁ

SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 29

Povinnosti ukládané podle tohoto zákona v zá-
jmu ozbrojených sil mohou být ukládány i ve pro-
spěch spojeneckých ozbrojených sil.

§ 30

(¹) Nevyplývá-li z ustanovení tohoto zákona nio
jiného, zůstávají ustanovení jiných zákonů, upra-
vujících opatření k obraně republiky a její přípravě,
nedotčena.

(²) Pro osobní úkony pro potřeby ozbrojených
sil platí ustanovení tohoto zákona a jeho provádě-
cích předpisů, pokud branný zákon nebo předpisy,
vydané podle něho nestanoví jinak.

(³) Pro důchodové zabezpečení osob povolených
k osobním úkonům podle tohoto zákona, účastníků
civilní obrany a účastníků přípravy k obraně repu-
bliky platí ustanovení §§ 34, 35 a 37 zákona č. 55/
1958 Sb., o sociálním zabezpečení.

(⁴) Pokud tento zákon nebo předpisy vydané
podle něho nestanoví odchylinky, platí pro řízení po-
dle tohoto zákona obecné předpisy o řízení ve vě-
cech správních.

(⁵) Při uplatňování požadavků k zabezpečení
civilní obrany mají orgány ministerstva vnitra
oprávnění podle § 23 zákona č. 87/1958 Sb., o staveb-
ním řádu, jako vojenská správa.

§ 31

Opatření učiněná před vyhlášením zákona a ve
shodě s ním považují se za opatření podle tohoto
zákonu.

§ 32

Další předpisy potřebné k provedení tohoto zá-
kona může vydat vláda nebo ji pověřený vedoucí
ústředních orgánů státní správy.

§ 33

Zrušuje se

- a) zákon č. 131/1936 Sb., o obraně státu,
- b) zákon č. 2/1924 Sb., o poštovních holubech,
- c) zákon č. 117/1924 Sb., o požadování dopravních
prostředků pro účely vojenské, ve znění zákona
č. 25/1936 Sb.,
- d) zákon č. 68/1932 Sb., o požadování dopravních
prostředků pro vojenské účely v mfru,
- e) zákon č. 63/1935 Sb., o vyvlastnění k účelům
obrany státu,
- f) zákon č. 82/1935 Sb., o ochraně a obraně proti
leteckým útokům, ve znění zákona č. 75/1938
Sb.,
- g) zákon č. 33/1936 Sb., o civilních hlídacích vo-
jenské správy,

Sbírka zákonů č. 40/1961.

- h) zákon č. 320/1936 Sb., o změně správní působnosti vojenských útvarů, ve znění zákona č. 104/1947 Sb.,
- vládní nařízení č. 146/1950 Sb., o přenesení správní působnosti s velitelstvím oblastí na velitelství okruhů,
- i) zákon č. 94/1950 Sb., o ubytování branné moci a Sboru národní bezpečnosti,
- j) zákon č. 92/1951 Sb., o branné výchově,
- zákon č. 87/1952 Sb., o reorganizaci branné výchovy,
- k) § 36 odst. 2 zákona č. 55/1956 Sb., o sociálním zabezpečení,
- a všechny předpisy vydané k jejich provedení.

§ 34

Tento zákon nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provedou jej všichni členové vlády a národní výbory.

Novotný v. r.

Fierlinger v. r.

v. z. Dolanský v. r.

V L Á D N Í N A R I Z E N Í

ze dne 22. dubna 1961
o ubytování ozbrojených sil

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle §§ 23, 24 a 27 zákona č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky:

Rozsah ubytovací povinnosti

§ 1

(1) Držitelé objektů, jímž byla uložena ubytovací povinnost podle § 24 zákona č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky, jsou povinni poskytnout po dobu potřeby ubytování tak, aby na jednoho příslušníka ozbrojených sil připadalo ve vhodných místnostech alespoň 3,5 m² ubytovací plochy.

(2) Z ubytovací povinnosti se vyjímají diplomatické mise cizích států, jejich šéfové a personál, používající diplomatických výsad a imunit, a jiné osoby a mezinárodní organizace, kterým se na základě zákona, mezinárodní smlouvy nebo obyčeje poskytují výsady a imunity, jakož i cizí konzulární mise a jejich úředníci, kteří nejsou československými státními občany.

§ 2

Ubytovací povinnost zahrnuje povinnost držitele objektů poskytnout

- a) ubytovaným osobám potřebné prostředky, zejména stoly, židle, lůžka, jakož i otop, vodu, osvětlení apod. Nejsou-li držitelem objektů zároveň držiteli těchto prostředků, mají povinnost poskytnout je jiné osoby určené místním národním výborem, v naléhavých případech osoby určené přímo orgány ozbrojených sil;
- b) kanceláře, učebny, ošetřovny, stálé dílny, skladiská a prostory k umístění vozidel, munice, bojové techniky a materiálu všeho druhu se zařízením v rozsahu odpovídajícím potřebám ubytované jednotky.

§ 3

Povinnost držitele objektů, jímž byla uložena ubytovací povinnost

(1) Po dobu ubytování ozbrojených sil jsou držitelé objektů, jímž byla uložena ubytovací povinnost, povinni udržovat objekty na svůj náklad ve stavu způsobilém k ubytování.

(2) Pokud držitelé objektů, jímž byla uložena ubytovací povinnost, neudržují objekty ve stavu způsobilém k obvyklému užívání, mohou orgány ozbrojených sil provést potřebné opravy a odstranit závady na náklad držitelů.

(3) Opravy, kterými se zlepší ubytování ozbrojených sil nebo kterými se přikázané objekty přizpůsobí zvláštěm potřebám ozbrojených sil, lze provést jen na jejich náklad. Trvá-li na tom držitel, musí objekt po skončeném ubytování být uveden opět do původního stavu nebo poskytnuta přiměřená náhrada.

§ 4

Náhrada za ubytování

(1) Za ubytování ozbrojených sil a poskytnuté prostředky příslušní náhrada podle sazeb, které stanoví ministr národní obrany a ministr vnitra v dohodě se zúčastněnými ministry. Rozpočtovým organizacím jako držitelem objektů náhrada nepřísluší. Ubytovacím podnikům socialistického sektoru se poskytuje náhrada za ubytování ve výši cen, platných v těchto podnicích.

(2) Netrvá-li ubytování ozbrojených sil celý den, poskytne se náhrada za celý den. Vystřídá-li se však během 24 hodin v témže objektu více jednotek (osob), příslušní držitelem objektů pouze jedna náhrada ve výši pro ně výhodnější.

§ 5

Splatnost náhrady za ubytování

(1) Náhrada za ubytování se platí vždy po 10 dnech; trvá-li však ubytování méně než 10 dnů, zaplatí se náhrada najednou před jeho skončením.

(2) Náhrada pro všechny držitele v obci se proplati prostřednictvím místního národního výboru. Místní národní výbor neprodleně vyplatí jednotlivým držitelem objektů, popřípadě jiným osobám, které poskytly prostředky k ubytování, částky na ně připadající.

§ 6

Náhrada škody při ubytování

(1) Stav objektů zjišťují při jeho převzetí k ubytovacím účelům a při jeho odevzdání po skončeném

ubytování orgány ozbrojených sil za účasti držitele a zástupce příslušného národního výboru.

(²) Za škodu způsobenou ozbrojenými silami při ubytování na objektech nebo prostředcích poskytou ozbrojené sily náhradu.

(³) Nedohodne-li se poškozený s orgánem ubytovaných ozbrojených sil o výši náhrady, může uplatnit nárok na ni do 30 dnů u místního národního výboru, jinak nárok zamíkně. O výši náhrady rozhodne místní národní výbor.

(⁴) Lhůta k uplatnění nároku na náhradu škody počíná dnem následujícím po dni, v němž objekt byl po skončeném ubytování komisionálně odevzdán jeho držiteli.

§ 7

Náhrada škody způsobené cvičením

Nárok na náhradu škody způsobené na nemovitostech a zemědělských a lesních kulturách cviče-

nini ozbrojených sil a bezpečnostních sborů ministerstva vnitra, popřípadě jiným výkonem služby, se uplatňuje u příslušného místního národního výboru do 30 dnů po skončení cvičení nebo služebního úkonu, jinak nárok zanikne. Návrhy na zjištění škody nutno však podat v prvních pěti dnech této lhůty místnímu národnímu výboru. Místní národní výbor provede soupis přihlášených škod a v dohodě s orgány vojenské správy nebo orgány ministerstva vnitra vyhlásí dobu, kdy budou nároky na náhradu škody projednávány. Nedojde-li k dohodě o nároku na náhradu škody, rozhodne o něm okresní národní výbor.

§ 8

Toto nařízení nabývá účinnosti ode dne vyhlášení. Provedou je ministr národní obrany, ministr vnitra a národní výbory.

v. z. Dolanský v. r.

VLÁDNÍ NARIŽENÍ

ze dne 22. dubna 1961
o vyvlastnění k účelům obrany

Vláda Československé socialistické republiky nařizuje podle § 25 a § 27 odst. 4 zákona č. 40/1961 Sb., o obraně Československé socialistické republiky:

§ 1

Předmět a rozsah vyvlastnění

Nemovitosti a práva k nim lze vyvlastnit k účelům obrany, zejména pro zřizování obranných zařízení, výcvikových základen a jiných vojenských staveb sloužících k obraně republiky a k ubytování ozbrojených sil.

§ 2

Vyvlastňovací řízení

(¹) Návrh na vyvlastnění podává vojenská správa nebo orgány ministerstva vnitra (dále jen „navrhovatel“) u okresního národního výboru nebo místního národního výboru, je-li stavebním úřadem, v jehož obvodě je vyvlastňována nemovitost (dále jen „příslušný národní výbor“).

(²) Návrh na vyvlastnění obsahuje

- a) soupis vyvlastňovaných nemovitostí nebo jejich částí s uvoděním blížšího označení,
- b) jména a adresy osob, proti nimž směřuje návrh na vyvlastnění; pokud navrhovatel nezjistí jejich jména a adresy, připoji o tom písemné prohlášení,
- c) jsou-li parcely děleny, geometrický (polohopisný) plán vyjadřující přesný rozsah navrženého vyvlastnění; nelze-li určit v době podání návrhu přesný rozsah vyvlastnění, nahradí geometrický plán odborně zhotovený výkres,
- d) potvrzení ministerstva národní obrany (ministerstva vnitra) o tom, že navrhovaných nemovitostí (práv) je třeba k účelům obrany republiky,
- e) výpisy z vložek pozemkové knihy a z rejstříku uživatelů podle jednotné evidence půdy.

(³) Podáním návrhu na vyvlastnění u příslušného národního výboru je vyvlastňovací řízení zahájeno. Zahájení vyvlastňovacího řízení se pozná menává na žádost navrhovatele v pozemkových knihách.

(⁴) Příslušný národní výbor uvědomí ihned o došlém návrhu na vyvlastnění

- a) vlastníka nemovitosti, je-li o vyvlastnění vlastnického práva k nemovitosti nebo jeho omezení,
- b) v ostatních případech toho, jehož všechno právo má být převedeno, omezeno nebo zrušeno,

a vyzve jej, aby se do 8 dnů vyjádřil, je-li ochoten nemovitost, všechno právo nebo výkon práva postoupit dohodou a za jakých podmínek. Projeví-li vyzvaná osoba v uvedené lhůtě ochotu dohodu uzavřít, určí příslušný národní výbor přiměřenou lhůtu k jejímu sjednání.

(⁵) Jestliže se vyzvaná osoba v oznámení lhůty nevyjádří nebo prohlásí, že není ochotna uzavřít dohodu, popřípadě odmítne jakékoli jednání, nebo nedojde-li ve lhůtě stanovené příslušným národním výborem k sjednání dohody mezi navrhovatelem a vyzvanou osobou, popřípadě nelze-li zjistit skutečného vlastníka nebo osobu uvedenou v odstavci 4 písm. b), popřípadě jejich adresu, vyhlásí příslušný národní výbor v obci, aby případné námitky a sdělení proti vyvlastňovacímu řízení byly příslušněmu národnímu výboru oznámeny do stanovené lhůty a nejpozději při místním šetření, bude-li takové místní šetření nařízeno. K námitkám, které nebyly oznámeny do lhůty stanovené příslušným národním výborem a nebyly uplatněny při místním šetření, bylo-li nařízeno, nelze přihlížet.

(⁶) Jakmile budou projednány námitky nebo bylo vykonáno místní šetření, aniž došlo k dohodě, vydá příslušný národní výbor vyvlastňovací výměr a určí výši náhrady za vyvlastnění ke dni převzetí nemovitosti podle cenových předpisů.

- (⁷) Vyvlastňovací výměr obsahuje zejména
 - a) předmět a rozsah vyvlastnění,
 - b) označení navrhovatele,
 - c) jméno osoby, proti níž směřuje vyvlastnění (pokud je zjištěno),
 - d) důvody vyvlastnění,
 - e) lhůtu, do které je navrhovatel povinen začít s užíváním vyvlastněné nemovitosti nebo práva,
 - f) při změně práva stavby nebo jiných všechny práv dobu, na kterou se právo zřizuje,
 - g) výši náhrady za vyvlastnění a podmínky splatnosti náhrady.

Není-li možno zjistit přesný rozsah vyvlastnění v době rozhodování o vyvlastnění, určí příslušný ná-

rodní výbor předběžně rozsah vyvlastnění podle dokumentace. Podle takto určeného rozsahu vyvlastnění stanoví tento orgán výši náhrady za plošnou nebo objemovou jednotku i celkovou náhradu. Ve výněru stanoví, že navrhovatel vyplati z takto určené celkové náhrady ve prospěch toho, proti němuž vyvlastnění směřuje, nejvíce 90 % a konečná výše náhrady bude určena, jakmile budou získány potřebné podklady zpřesňující rozsah vyvlastnění, nejpozději do jednoho roku po dokončení stavby.

(¹) Požadá-li osoba, proti níž snížeje návrh na vyvlastnění, nebo nabídne-li to navrhovatel, může příslušný národní výbor přiznat se souhlasem obou účastníků náhradu v jiném nemovitém majetku nebo ve stavebních prostředcích, není-li to v rozporu s obecným zájmem. Takovou náhradu lze přiznat jen, je-li předmětem vyvlastnění osobní majetek nebo zemědělský pozemek a odpovídá-li alespoň přibližně druhu a velikosti majetku, který je předmětem vyvlastnění. Oba objekty je třeba odhadnout podle stejných zásad; případně rozdíly v hodnotě obou objektů se vyrovnají v penězích. Je-li objekt, který má být přeznačná náhradou, ve státním vlastnictví, použije se pro ocenění obou objektů zásad platných pro zcizování národního majetku, jestliže je cena objektu ve státním vlastnictví vyšší než cena vyvlastňovaného objektu; v opačném případě se použije zásad platných při nabývání majetku do státního vlastnictví. Nemá-li navrhovatel náhradní nemovitost, může poskytnout tuto náhradní nemovitost podle stejných zásad národní výbor. V případech, kdy vlastník nemovitosti nebo osoba uvedená v odstavci 4 písm. b) nebyli zjištěni, stanoví příslušný národní výbor náhradu v penězích. Určenou částku navrhovatel poukáže do soudního depozita.

(²) Odvolání proti vyvlastňovacímu výměru nemá odkladného účinku.

§ 3

Ukázání nemovitostí před zahájením vyvlastňovacího řízení

(¹) Na všechny nemovitosti, které je možno vyvlastnit podle zákona o obraně Československé socialistické republiky, lze vstoupit nebo jich i jinak užívat (zejména k provedení sondovacích prací, přípravy staveniště, navážky materiálu a vlastního zahájení stavby apod.) již před zahájením vyvlastňo-

vacího řízení. Na základě písemné žádosti navrhovatele vydá příslušný národní výbor povolení ke vstupu na tyto nemovitosti nebo povolení k jejich užívání, a to nejpozději do tří dnů po podání žádosti. K žádosti je třeba připojit potvrzení ministerstva národní obrany (ministerstva vnitra), že jde o užívání nemovitosti pro účely vyvlastnění podle zákona o obraně Československé socialistické republiky

(²) Po vydání povolení podle odstavce 1, avšak dříve než došlo k užívání nemovitosti navrhovatelem, provede příslušný národní výbor za účasti zástupců národního výboru, navrhovatele, popřípadě vlastníka nebo osoby uvedené v § 2 odst. 4 písm. b) soupis a popis nemovitosti, již má být užíváno. Tento soupis (popis) je podkladem pro určení výše náhrady.

(³) Oprávnění k užívání zaniká, nebyl-li návrh na vyvlastnění podán do šesti měsíců po vydání povolení podle odstavce 1.

(⁴) Zanikne-li oprávnění k užívání nemovitosti a nedojde-li k jejímu přechodu do vlastnictví navrhovatele, je nutno nemovitost, již bylo užíváno, vrátit původnímu vlastníku (uživateli) a poskytnout mu zvláštní náhradu za toto užívání, popřípadě za způsobenou škodu. O výši této náhrady rozhodne příslušný národní výbor.

§ 4

Zvláštní ustanovení

(¹) V řízení o vyvlastnění k účelům obrany je příslušný národní výbor povinen učinit všechna opatření k utajení skutečnosti související s vyvlastněním.

(²) Vyznačení vyvlastněných nemovitostí sloužících k obraně v mapách velkých městek se provádí v dohodě s vojenskou správou (ministerstvem vnitra).

(³) Soud provede knihovní potádek na žádost navrhovatele po předložení pravoplatného vyvlastňovacího výměru i tehdy, když navrhovatel neprokáže právní posloupnost vlastnictví vyvlastněné nemovitosti s posledním knihovním zápisem.

§ 5

Toto nařízení nahývá účinností od dne vyhlášení. Provedou je ministr národní obrany, ministr vnitra a národní výbory.

v. z. Dolanský v. r.

43

VYHLÁŠKA

**ministra národní obrany a ministra vnitra
ze dne 25. dubna 1961
o náhradě za ubytování ozbrojených sil**

Ministr národní obrany a ministr vnitra stanoví v dohodě se zúčastněnými ministry podle § 4 vládního nařízení č. 41/1961 Sb., o ubytování ozbrojených sil, tyto sazby náhrad za ubytování:

§ 3

**Náhrada za poskytnutí jiných prostorů
(kanceláří, učeben, skladů aj.)**

§ 1

Náhrada za ubytování v obytných místnostech

V místech s počtem obyvatel	Za obytné místnosti*)			
	se zařízením, úklidem, osvětlením a otopem	bez osvětlení	bez otopu	bez osvětlení a bez otopu
denně Kčs				
25 000 a více	4,80	4,30	3,60	3,30
méně než 25 000	3,60	3,30	2,40	2,10

*) Je-li v obytné místnosti ubytováno více osob než jedna, příplací se za každou další osobu 50 % sazby uvedené v tabulce v posledním sloupci (bez osvětlení a bez otopu).

§ 2

Náhrada za ubytování v jiných místnostech

V místech s počtem obyvatel	Za ubytování osoby a den v halářích				
	do výšky 1,60 m a délkou na spaní*)	bez osvětlení	bez otopu	bez sklánění na spaní (rámeček)	bez osvětlení, otopu, sklánění na spaní (rámeček)
25 000 a více	20	18	16	16	10
méně než 25 000	16	14	12	12	8

*) Osvětlení dodá držitel objektu podle potřeby, místnosti se vyklápějí na 18–18° C.

Za jiné prostory (kanceláře, učebny, skladiská aj.) za místnost a den v Kčs				
V místech s počtem obyvatel	se zařízením, osvětlením a otopem	bez osvětlení	bez otopu	bez osvětlení a bez otopu
25 000 a více	3,20	2,80	2,—	1,60
méně než 25 000	2,80	2,40	1,60	1,20

Sazby se platí za místnosti o ploše výměře do 60 m²; je-li místnost větší než 60 m², platí se uvedené sazby též za každých dalších 80 m² plochy, přičemž se zbytek plochy o výměře přes 30 m² počítá jako celých 80 m².

§ 4

**Náhrada za umístění bojové techniky
a dopravních prostředků**

- a) Za umístění bojové techniky v kůlnách, remizách, přistřešcích apod. se platí za vozidlo a den 1,50 Kčs,
- b) za garážování automobilů v garážích řádně vybudovaných a vybavených potřebným příslušenstvím se platí za den a oddílení (box) 7,— Kčs,
- c) za umístění automobilů ve společné, řádně vybudované a vybavené garáži se platí za motorové vozidlo a den 5,— Kčs.

§ 5

Náhrada za ustájení zvířat

Za ustájení 1 koně (jiného zvířete) za den v baleních:			
se stájovým nákladem, osvětlením a stelliovou slámou	bez osvětlení	bez stelliové slámy	bez osvětlení a stelliové slámy
28	28	18	14

§ 6

Za spotřebovanou pitnou nebo užitkovou vodu se platí náhrada podle platných předpisů o dodávce vody z veřejné sítě.

§ 7

Tato vyhláška nabývá účinnosti ode dne vyhlášení.

Ministr vnitra:

Borák v. r.

Ministr národní obrany:

armádní generál Lomský v. r.